

Yhteisötalot ja yhteiskunnallinen yrittäjyys 1.1.2019 - 30.6.2021

ESR rahoituksesta (Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta)

TAUSTA Vaiheet 1-3.

1. Sepran aloitteesta Kymenlaaksoon Asukaslähtöinen kehittämissuunnitelma.
2. 2015-2016 Pää tavoite oli saada luotua Kotkaan paikallisen kehittämisen toimintamalli yhtenä ensimmäisistä kaupungeista Suomessa (Kotkassa)
3. Nuoret ja kansalaistoiminta Etelä-Kymenlaaksossa 2017-2019 kohteeksi työttömien nuorten rinnalle maahanmuuttaja- ja erityisryhmien nuoret. (koko alue)

Miksi ESR rahoitusta?

Toiminnalla lisätään

- kohderyhmän edustajien työelämävalmiuksia
- sosiaalista osallisuutta ja sitä kautta hyvinvointia
- kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä
- parantuneen osaamisen ja kokemusten kautta houkuttelevuutta työmarkkinoilla

TARVE

2017-2019 hankkeen aikana toimintaan mukaan tulleista on muodostettu 'kumppanuuspöytä'

Viikari, Mylly ja Messi Kotkasta
Metsäkylä Haminasta
Klamilan Kylätupa Virolahdelta

Nuoret ovat näiden tahojen edustajien mukana Irlannin St Munchinsin yhteiskunnalliseen yritystoimintaan tutustuessaan kysyneet vahvistamaan kieli- ja kulttuuritaitojaan. Syyskuussa edustajat työstivät omia ajatuksia eteenpäin Helsingin Yliopiston ammattilaisten kanssa, ja kävivät tutustumassa Eskolan malliin. Kummankin tapaamisen muistiot liitteenä.

Nuorille – sekä heidän taustatahoilleen ja ohjaajilleen - **tulisi tarjota mahdollisuus päästä tutustumaan yhteiskunnallisten yritysten toimintaan sekä erilaisiin yhteisötaloihin Suomessa sekä mahdollisuuksien mukaan Suomen ulkopuolella.** Näin he rohkaistuvat ottamaan askeleen yhdistystoiminnasta yhteiskunnallisen yrittäjyyden suuntaan, ja nuoret saavat yhden uuden väylän päästä kohti työelämää. Tavoite on haastava, sillä esimerkkejä toimivista yhteiskunnallisista yrityksistä on vielä melko vähän.

Yhteisötaloa voi pyörittää yhdistys, jolloin sillä on jäsenistö, joka pienellä jäsenmaksulla hyötyy yhdistyksen/talon tarjoamista palveluista ja saa tiloja oman yhdistyksen käyttöön edullisesti. Talolla voi olla jokin tietty kohderyhmä – lapset, seniorit, mielenterveyskuntoutujat, yhdistykset - tai se voi olla esim. kyläyhteisöä tai jotain muuta sektoritoimintaa varten rakennettu.

Yhteiskunnallinen yritys tarjoaa ratkaisun johonkin yhteiskunnalliseen haasteeseen, eikä tavoittele voittoa omistajille vaikkakin tavoitteena on kannattava toiminta. Yhteiskunnallisessa yrityksessä voitosta käytetään/ lahjoitetaan enemmän kuin puolet toiminnan edistämiseen ja toiminta on läpinäkyvää. Toiminnan yhteiskunnallinen tarkoitus kuvataan selvästi yhteisön säännöissä ja yritysmuoto voi olla mikä vain, joten toimija voi olla myös rekisteröity yhdistys.

Eteläisessä Kymenlaaksossa esimerkkejä suurista Suomalaisen Työn Liiton merkin saaneista yhteiskunnallisista yrityksistä ovat mm. Kaakkois-Suomen Sosiaalipsykiatrinen yhdistys, Palvelutalo Koskenrinne ja SOTEK-säätiö. Valtakunnallisesti löytyy myös pieniä, kuten Eräjärven Kyläyhdistys Orivedellä ja Into-Pajat ry Imatralla. Toisaalta löytyy esimerkkejä kuten Eskolan Kylä, jotka toimivat yhteiskunnallisina yrityksinä, mutta eivät ole hakeneet maksullista Yhteiskunnallinen yritys -merkkiä.

Kansainvälisesti esimerkit ovat hyvin vaihtelevia, eikä yhteiskunnallisia yrityksiä hallinnoida välttämättä samalla tavalla kuin Suomessa. Kuitenkin **perus toiminta-ajatus ja moninaiset palvelut sekä tavoite työllistää ja parantaa olosuhteita ovat kaikkialla olemassa**. Parhaimmillaan hankkeen avulla päästään hyötymään myös näistä kansainvälisistä ideoista.

Tarpeena on päästä tutustumaan erilaisiin yhteiskunnallisen yrittäjyyden muotoihin, ja niiden avulla **saada alueelle syntymään 1-2 yhteiskunnallista yritystä**, jotka tarjoavat uudenlaisen työllistymisväylän erityisesti nuorille. Lisäksi toiminnan kautta halutaan kehittää useampia yhteisöaloja, jotka kykenevät tarjoamaan harjoittelu- sekä vapaaehtoistyöpaikkoja, töitä ja mahdollisuuksia itsensä työllistämiseen.

VALMISTELU

Hankkeen valmistelu on alettu 23.3.2018 työpajassa St Munchinsissa, Irlannissa. Toimintaa on rakennettu sähköpostiviestein ja keskustellen keskeisten toimijoiden ja yhteistyötahojen kanssa kevään, kesän ja syksyn aikana. 18.9. keskeiset toimijat työstivät ideoitaan yhteisöalojen toimintaan liittyen Kotkan tilaisuudessa yhdessä Ruralia Instituutin asiantuntijoiden kanssa. Suurelle yleisölle asiasta kerrottiin iltatilaisuudessa samana päivänä. Ajatuksia kirkastettiin vielä 27-28.9. käynnillä Eskolan yhteiskunnallisessa yrityksessä. Nuorten kiinnostus asiaan on selvinnyt näiden toimenpiteiden aikana.

TOIMENPITEET KOHDERYHMITÄIN -> Tulokset

Nuoret

- käydään kertomassa yhteisöaloista sekä yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä oppilaitoksissa sekä kumppanuuspöydässä mukana olevien toimijoiden nuorille
→ nuoret näkevät yhteiskunnallisen yrittäjyyden yhtenä työllistymisväylänä
- järjestetään vuosittain kaksi tapahtumaa, missä nuorten on mahdollista tavata niin suomalaisia kuin kansainvälisiä yhteisöalojen/yhteiskunnallisten yritysten edustajia; yhden tilaisuuden tulee järjestämään Ruralia Instituutti osana valtakunnallista hankettaan
→ kynnys hakeutua vaihtojaksolle madaltuu, kun nuoret tapaavat 'isäntätalon' edustajan etukäteen
- ideoidaan yhdessä nuorten kanssa toimintaa ja palveluja kumppanuuspöydässä olevien toimijoiden yhteisöaloille
→ taloille syntyy toimintaa, mikä kiinnostaa nuoria tai minkä puitteissa nuoret voivat työllistää itsensä
- mahdollistetaan yhteensä 30 nuoren vapaaehtoistyön jaksot Suomessa, Virossa tai Irlannissa, kullekin sopivimmassa paikassa
→ nuoret saavat itseluottamusta ja kokemusta kansainvälisestä vapaaehtoistyöstä, sekä meriitin ansioluettelonsa

Kumppanuuspöytätoimijat

- esitellään kansainvälisten kumppanien toimintaa kumppanuuspöydässä oleville toimijoille sekä päättäjille, jotta tietoisuus yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä lisääntyy alueella
→ paikalliset saavat erilaisia ja uusia ideoita, sekä mahdollisuuden keskustella ideoistaan
- käydään kumppanuuspöydässä mukana olevien toimijoiden kanssa läpi heidän oman toimintansa kehittämistä kohti yhteiskunnallista yritystä ja tarjotaan opastusta sekä osaamista liiketoimintasuunnitelmien teossa
→ rohkaistaan ottamaan askel kohti yrittäjyysmäisempää toimintaa
- lisätään toimijoiden valmiuksia tuottaa palveluja ja toimia mahdollistamalla 15 edustajalle vapaaehtoistyön jaksot Suomessa, Virossa tai Irlannissa, kullekin sopivimmassa paikassa
→ mahdollisuus kokea erilaisia tapoja tehdä työtä yhteiskunnallisen yrittäjyyden parissa, sekä siirtää hyviä ideoita sekä käytäntöjä omalle alueelle